

ענף הזית בישראל: מוסקים הצלחות

(מ)

יוחאי ענבר

ד"ר עדי נעלי, מנהל ענף הזית במועצת הצמחים

מן הזית הישראלי ואיכויותו ידועים בעולם כולו. העבודה המאומצת של המגדלים הישראליים, בהובלת ענף הזית, הובילה לכך שכיום כבר ידוע לכל כי שמן הזית הישראלי האיכותי הוא המומלץ ביותר מבחינה בריאותית וגסטרונומית.

עם זאת, לצד ההישגים המשמעותיים, מתמודד ענף הזית עם לא מעט אתגרים. נפגשתי לשיחה עם ד"ר עדי נעלי, מנהל ענף הזית במועצת הצמחים, שאף מונה לאחרונה לתפקיד סגן יו"ר מועצת הזית הבינלאומית (The International Olive Council).

שאלה: עדי, ראשית - ברכות על המינורי החדש. מה תוכל לספר לנו על כך?

תשובה: תודה. מועצת שמן הזית הבינלאומית היא ארגון בינ"ל חשוב, שישראל נמנית על מייסדיו, השואב את כוחו מהאז"ם ומהווה את האוטוריטה המקצועית העולמית בתחום.

בשנים האחרונות ישראל הייתה חברה ארעית בארגון, ולשמחתי, לאחר תהליך ארוך ומוצלח שניהלנו בכדי להתאים את תקן שמן הזית הישראלי לתקנה הבינלאומית המתקדמת של הארגון, ישראל שבה להיות חברה מן המניין בארגון.

לאחרונה פורסם התקן החדש לשמן הזית הישראלי. מה עומד מאחורי ההחלטה?

התקן המשודרג מהווה הישג חשוב ויוקרתי למגדלים המקומיים בפרט ולתעשיית שמן הזית הישראלי בכלל; הוא נותן לצרכן בהירות, שקיפות והבחנה בין הקטגוריות השונות, ומאפשר לו לבחור את שמן הזית שלו על פי איכותו ומקורו. אחד היתרונות המשמעותיים בתקן הינו חובת ציון ארץ המקור של השמן והפסקת הטעיית הציבור בשיווק ומיתוג של שמן זית שרובו מיובא, כשמן ישראלי, תוך פגיעה וניצול המוניטין של השמן הישראלי.

שאלה: תוכל לספר לנו על עיקרי העשייה בענף?

תשובה: השנה יזמנו פעילויות למיתוג וקידום השמן הישראלי האיכותי, פעלנו לטובת המגדלים, המשווקים ובתי הבד במגוון תחומים, הרחבנו את הידע המקצועי, המשכנו במאמצים לצמצום הזיפיים, וכאמור - סיימנו פעילות בת מספר שנים שמטרתה אימוצו המלא של תקן בינ"ל מתקדם לשמן זית. המשכנו לקדם כיוונים חדשניים והמשכנו במסורת האירועים והפסטיבלים, כמו פסטיבל ימי ענף הזית ה-23 ברחבי הצפון. המשכנו השנה גם למתג את חנוכה כ"חג שמן הזית הישראלי", וחגגנו את המאורע באמצעות פעילויות מגוונות. כל אלה, לצד פעילויות נוספות, הביאו השנה לעליה משמעותית במודעות ובביקוש לשמן הזית הישראלי האיכותי ולצריכתו, כמו גם לעליית המחירים למגדל.

בנוסף, קיימנו השנה דיאלוג מורכב עם משרדי הממשלה שמנע שינויים משמעותיים במנגנון ההגנה המכסית ומנע הצפה

חוזרת בשמן זית מיובא, מסובסד חזל. הענף מתקדם ומטמיע שיפורים, המובילים לעילות ושיפור מתמשך באיכות השמן לצרכן הישראלי, ואנו מצפים לייצור של כ-18,000 טון של שמן זית בעונה הקרובה. הפעילויות המשותפות של ענף הזית על כלל חבריו, הובילו להתאוששות מחירי השמן. הפעילות המשותפת ממומנת בחלקה מהיטלי המגדלים שמהווים את הבסיס ומאפשרים לנו לגייס מימון משלים (מצ'ינג) ותקציבים רבים ממקורות נוספים, כך שבפועל תקציבי הענף ממומנים בצורה משמעותית.

שאלה: ומה המטרות שסימנתם בענף לשנת 2018? האם היא מסתמנת כמוצלחת עד כה?

תשובה: מגמת הצמיחה שהורגשה בענף בשנים האחרונות ממשיכה גם בשנת 2018, כאשר גם השנה ניכרת עלייה משמעותית בביקוש ובצריכת שמן זית ישראלי איכותי והמחירים למגדל מתאוששים ומגיעים למעל 20 שקל לק"ג. אלה בשורות טובות למגדלים ולענף, ואנו פועלים על מנת לשמר את הקיים ולשפר מה שאפשר.

שאלה: אילו אתגרים עומדים בפני הענף?

תשובה: האתגרים הם רבים והמרכזיים שבהם הם יציבות והמשך צמיחת הענף, מיצובו של שמן הזית הישראלי, כמו גם איכותו, עלו מאוד בשנים האחרונות וזכו להכרה בארץ ובעולם. פרט לפעילויות שלנו בשיתוף פעולה הדוק עם המגדלים, גם "טרנד הבריאות" העולמי ומחקרים המצביעים על התכונות הבריאותיות של ענף הזית סייעו לנו מאוד.

אחד מהאתגרים הגדולים הגוזל מאיתנו משאבים רבים, הוא המשך המלחמה בזיפיים - הן בשמנים ישראליים והן בשמנים תוצרת חוץ. זה מאבק מתמשך, אשר תוצאותיו בצמצום הזיפיים ניכרות בשטח ואנו מתכוונים להמשיך ולהילחם בתופעה בעזרת כל הכלים והאמצעים שעומדים לרשותנו.

אחד האמצעים החשובים למלחמה בזיפיים ולקידום ומיתוג שמן הזית הישראלי הוא תו האיכות של הענף. תו האיכות ממשיך לצבור תאוצה, אנו משקיעים מאמצים רבים לשמור על האיכות ורמת הבקרה ולהמשיך להתחדש ולהתקדם כל הזמן תוך קידום תו האיכות והשמן הישראלי במגוון ערוצים.

שאלה: ולסיום, מסר למגדלים?

תשובה: עוצמתו של ענף הזית נובעת מהעבודה המשותפת של חברי הענף, מגדלים, יצרנים ומשווקים. הענף עומד בקשר ישיר עם המגדלים לאורך כל השנה אנו מקפידים להעשיר את חברי הענף בידע במסגרת פרסומים ומידע וקורסים והשתלמויות מקצועיות, מקימים בקרה קבועה על בתי הבד, וקורסים והשתלמויות בייצור ושמירה על איכות השמן. ללא שיתוף פעולה פורה והדוק עם המגדלים, בהובלת הוועדה הענפית כל זה לא היה קורה. ולכן זה המקום להודות להם על כך, כמו גם ליתר אנשי המקצוע המסייעים לנו לאורך כל השנה. רק יחד נוכל להמשיך ולקצור הצלחות, ולשפר את שמן הזית הישראלי לטובת המגדלים והצרכנים הישראליים. ■

אחד מהאתגרים הגדולים הגוזל מאיתנו משאבים רבים, הוא המשך המלחמה בזיפיים - הן בשמנים ישראליים והן בשמנים תוצרת חוץ. ה'תעשייה' הזו הופכת למתוחכמת כל הזמן, וגורמת לצרכנים 'ליפול' על שמנים באיכות ירודה